

Тема: Дослідження рефлексів і вегетативного відділу нервової системи.

1. Дослідження рефлексів.
2. Дослідження вегетативного відділу нервової системи.

Методичні вказівки.

1. Дослідження рефлексів.

Рефлекс – це відповідна реакція організму на подразнення рецепторів, яка здійснюється за участю центральної нервової системи. Робота всіх органів здійснюється рефлекторно. Дослідження рефлексів дає змогу зробити висновок про стан центральної нервової системи, периферичного нервово-м'язового апарата і провідникових шляхів, а також оцінити стан різних органів і сегментів тіла. Рефлекси поділяють на поверхневі й глибокі.

До поверхневих рефлексів відносять рефлекси шкіри і рефлекси із слизових оболонок. До шкірних належать рефлекс холки, черевний і копитної кістки. Рефлекси слизових оболонок: кон'юнктиви, корнеальний, чхальний і кашльовий.

До глибоких рефлексів відносять рефлекси сухожилків, м'язів і окістя. Найбільше клінічне значення мають колінний і ахілового сухожилля. Досліджують рефлекси нанесенням певного подразника на відповідну ділянку тіла з наступною оцінкою реакції організму. У здорових тварин рефлекси виражені помірно.

Послаблення або підвищення шкірних і рефлексів слизових оболонок пов'язане з ураженням головного мозку, дорсальних і вентральних корінців, чутливих і рухливих волокон периферичних нервів. Втрата або послаблення рефлексів характерні для периферичних паралічів. Посилення рефлексів відбувається при ураженні центрального рухового нейрона. Зміни рефлексів слизових оболонок залежать від стану рефлекторної дуги: трійчастого нерва, його ядра, ядра лицьового нерва і його волокон.

Послаблення глибоких рефлексів означає ураження чутливих елементів рефлекторної дуги, частіше на рівні корінців і спинного мозку. Відсутність рефлексів свідчить про пошкодження периферичного нерва. Посилення глибоких рефлексів можливе при послабленні коркових гальмівних впливів, підвищеній збудливості кори головного мозку і рефлекторної дуги.

2. Дослідження вегетативного відділу нервової системи.

Вегетативна нервова система складається із симпатичного і парасимпатичного відділів. Досліджують її методом рефлексів і фармакологічними методами.

Найбільш поширені рефлекси ґрунтуються на обліку змін серцевого ритму. Око-серцевий рефлекс здійснюють надавлюванням пальцями через повіки на очні яблука. Губо- і вухо-серцевий рефлекси проводять за допомогою накладання закрутки у коней відповідно на верхню губу і вушну раковину. Частоту серцевих скорочень підраховують у спокої і через 0,5 хв, не припиняючи подразнення. Якщо вказані дослідження не викликають змін частоти пульсових ударів або вони коливаються у межах 1/4 частини від початкової, то такі результати свідчать про нормотонію, тобто про приблизну рівність тонусу обох відділів вегетативної нервової системи. При вираженій ваготонії кількість серцевих скорочень зменшується на 1/3 і більше від початкової кількості ударів за хвилину, а у симпатикотоніків вона зростає на 1/4 і більше.

Для ваготонії характерні легка пітливість, сповільнений пульс, звуження зіниці, блідість і підвищена вологість шкіри, схильність до гастричних розладів, еозинофілія. При симпатикотонії спостерігаються загальна неврівноваженість, експансивність, екзофтальмія, частий пульс, схильність до облісіння, еозинофілія.

Фармакологічні методи полягають у введенні в організм різних препаратів, що діють переважно на симпатичний або парасимпатичний відділи вегетативної нервової системи, для встановлення мінімальної їх дози, що спричиняє виражену реакцію. З цією метою використовують адреналінову, пілокарпінову, атропінову та інші проби.

Контрольні запитання.

1. Дайте визначення поняття рефлекс і поясніть його види.
2. Поясніть діагностичне значення рефлексів.
3. Назвіть методику клінічного дослідження рефлексів.
4. Охарактеризуйте будову вегетативного відділу нервової системи.
5. Назвіть методи клінічного дослідження вегетативного відділу нервової системи.
6. Дайте характеристику ваготонії.

Список рекомендованої літератури.

Основна.

1. Внутрішні незаразні хвороби тварин: Підручник. – 2-ге вид., доп. / М.О. Судаков, М.І. Цвіліховський, В.І. Береза та ін.; За ред. М.О. Судакова. – К.: Мета, 2002. – 352 с. (стор. 81–82)
2. Клінічна діагностика хвороб тварин / В.І. Левченко, М.О. Судаков, Й.Л. Мельник та ін.; За ред. В.І. Левченка. – К.: Урожай, 1995. – 368 с. (стор. 248–249)
3. Внутрішні незаразні хвороби с/г тварин / М.О. Судаков, В.І. Береза, І.Г. Погурський. За ред. М.О. Судакова. – К.: Вища школа, 1985. – 335 с. (стор. 81–82)

Додаткова:

1. Внутренние незаразные болезни животных / И.И. Тарасов, И.П. Кондрахин. В.Г. Ильин. – М.: Агропромиздат, 1987. – 431 с. (стр. 80)
2. Практикум по внутрішніх незаразних хворобах с/г тварин / М.О. Судаков, В.І. Береза, І.Г. Погурський, В.М. Нечваль. За ред. М.О. Судакова. – К.: Вища школа, 1995. – 206 с. (стор. 92–93)
3. Уша Б.В., Фельдштейн М.А. Клиническое обследование животных. – М.: Агропромиздат, 1996. – 303 с. (стр. 133–150)

Додатки.

1. Характеристика рефлексів – studentam.net.ua.
безумовні рефлекси – www.npblog.com.ua.
умовні рефлекси – vseslova.com.ua.
2. Дослідження вегетативного відділу нервової системи –
www.nbu.gov.ua. pidruchniki.ws.